

— משהין תבשיל על גבי גרופה וקטומה, ואין משהין על שאינה גרופה וקטומה.⁽²⁹⁾

והרי זה כסומך לכירה ומבואר שמותר לסמוך.⁽³⁰⁾

הרי שאפשר להשהות סמוך לכירה שאינה גרופה, שהרי הוא משהה על הכירה הגרופה ואף על גב דקא סליק ליה הבלא מאידך, עולה הבל מהכירה הסמוכה שאינה גרופה,

דוחה הגמרא: דילמא, לעולם אסור לסמוך לכירה שאינה גרופה. ומה שהותר להשהות בשתי כירות למרות שהוא סומך לכירה שאינה גרופה, כי שאני התב, דכיון

בכירה קטומה היה אסור להחזיר לתוכה.

כחנניא מותר לסמוך לכתחילה. ובביאור הלכה [רנ"ג ד"ה מותר] כתב, שמהברייתא כאן מוכח כדברי הדגמ"ר, שכן מבואר דלרבי יהודה מותר להחזיר בסמיכה. ועי"ש במשנ"ב [סקט"ו] ובשעה"צ [סק"כ] שלשיטת הבית מאיר, הרמב"ם סובר שאפשר לסמוך לכתחילה בשבת. וראה עוד בביאור הלכה בסוף הסימן שדחה את דברי הדגמ"ר והכריע כהגרע"א.

29. המשך הברייתא הובא בגמרא לעיל: "ומה הן משהין רבי מאיר אומר וכו', ורבי יהודה אומר, בית שמאי אומרים נוטלים אבל לא מחזירין ובית הלל אומרים אף מחזירים". ונמצא שלדברי רבי יהודה בית הלל מתירין להחזיר גם בסמיכה לאש שאינה קטומה. ולפי זה, לדעת התוס' שהספק הוא האם אפשר להחזיר בסמיכה בין למאן דאמר להשהות תנן ובין למאן דאמר להחזיר תנן, אפשר לפשוט את הספק — שמותר להחזיר בסמיכה. וכן כתב הרמב"ן במלחמות. אך אפשר שלאחר דחיית הגמרא כאן, שוב אין ראייה מברייתא זו. וכ"כ התוספת שבת. אבל הרשב"א כתב, על אף שבברייתא דשתי כירות משמע רק שמותר להשהות בסמיכה ולא נאמר דין חזרה, מכל מקום, מדרב יהודה נשמע לחנניא שמותר לסמוך.

30. הרשב"א הקשה לדעת בעל המאור [הובא בהערות למשנה], שאין צריך לגרוף את כל הכירה אלא די בסילוק הגחלים לצדדים, מה הנידון האם מותר לסמוך או לא, הרי אם אפשר להשהות ולהחזיר בכירה שיש בה גחלים ובלבד שלא יגע בהם, כל שכן שאפשר לסמוך לסמוך לה מן הצד שהוא רחוק יותר מהגחלים.

ותירץ הר"ן דבגריפה קא עביד מעשה ומסיח דעתו מלחתות, אבל בסמיכה שלא עשה מעשה אינו מסיח דעתו. ולפי זה העיר במנחת אריאל, הכיצד הוכיחה הגמרא מברייתא דשתי כירות שמותר לסמוך? הלא כאן עשה מעשה, שגרף את הכירה האחת והסיח דעתו מלחתות. וצריך לומר, כיון שיש כירה שאינה גרופה וממנה לא הסיח דעתו, עדיין יש לחוש שמא יחתה, ואינה דומה כירה שגרף את הגחלים לצדדין לשתי כירות הסמוכות. אבל המאירי כתב להדיא, "שאיין גוזרים בזו משום חברתה, שכל שהוא גורף וקוטם כבר הוא מראה שנוזהר הוא מלעבור", ומבואר, שהגריפה מועילה לגלות דעתו גם על שאינה גרופה.

והנה המג"א [רנ"ג ה] כתב שלפי השיטות הפוסקות כרבנן שמותר להשהות רק על כירה גרופה וקטומה, מותר להשהות בסמיכה על כירה שאינה גרופה רק בערב שבת. אבל בשבת עצמה, אסור. ולפוסקים כחנניא, מותר גם להחזיר בסמיכה.

ובביאור דבריו נחלקו האחרונים. הגרע"א כתב שלהפוסקים כרבנן אסור להחזיר אפילו תבשיל שהיה כבר על האש, ולפוסקים כחנניא מותר. והדגול מרבבה כתב, שלפוסקים כרבנן מותר להחזיר תבשיל שהיה על האש, אלא שאסור לסמוך לכתחילה בשבת, ולפוסקים